

Arbetsmarknadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Arbetsmarknadsnämnden

Datum:
2024-09-19

Diarienummer:
AMN-2024-00312

Handläggare:
Weronica Öhrt, Henrik Hamnquist Larsson, Peter St Cyr

Yttrande över förslag till Mål och budget 2025-2027

Förslag till beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar

1. **att** avge yttrande till kommunfullmäktige enligt ärendets bilaga 1,
2. **att** föreslå kommunfullmäktige att anta förslaget till Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027 avseende nämndens ansvarsområde, med de justeringar som framgår av bilaga 2,
3. **att** föreslå kommunfullmäktige att fastställa nämndens förslag på planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och av privata utförare inklusive ersättningsmodeller avseende nämndens ansvarsområde enligt bilaga 3.

Ärendet

Kommunstyrelsen har den 11 september 2024 beslutat att remittera förslag till Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027 till samtliga nämnder för kvalitetssäkring samt med kompletteringar med föreslagna taxor och avgifter och med planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och av privata utförare inklusive ersättningsmodeller.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen.

Föredragning

Kommunstyrelsen har den 11 september 2024, enligt planeringsdirektiv för mål- och budgetprocessen, beslutat att remittera ärendet till samtliga nämnder för kvalitetssäkring samt med kompletteringar med föreslagna taxor och avgifter och

kompletteringar med planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och av privata utförare inklusive ersättningsmodeller.

Förvaltningen konstaterar att arbetsmarknadsnämnden får sänkt kommunbidrag med ca 14 miljoner kronor under 2025. Förvaltningens bedömning är dock att samtliga uppdrag kommer att rymmas inom ram.

Nämnden föreslår justeringar enligt ärendets bilaga 2.

I kommunens Mål och budget för år 2020–2022 tilldelades arbetsmarknadsnämnden 2,2 miljoner kronor för verksamheter som bedrivs av Stadsmissionen. Nämnden har bedömt att det mest ändamålsenliga varit att bevilja stödet till Stadsmissionen som ett utvecklings- och projektbidrag. Målgruppen för verksamheten har varit personer 18-25 år som har behov av särskilda insatser och ofta har en omfattande psykisk ohälsa, social problematik eller funktionsvariationer. Då målgruppen för Stadsmissionens verksamhet är nära kopplad till socialnämndens ansvarsområde föreslår nämnden en överflytt av 2,2 miljoner kronor till socialnämnden.

Nämnden föreslår även ändringar och omformuleringar i uppdrag 16, 35, 36, 38 samt en indikator i tabell 21. Dessa finns beskrivna närmare i ärendets bilaga 1 samt bilaga 2.

Nämnden föreslår planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och av privata utförare inklusive ersättningsmodeller enligt ärendets bilaga 3.

Ekonomiska konsekvenser

Att avge yttrandet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-19
- Bilaga 1, Yttrande om förslag till Mål och budget 2025 med plan för 2026-2027
- Bilaga 2, Föreslagna justeringar i Mål och budget 2025-2027
- Bilaga 3, Planerad fördelning mellan egenregi och privata utförare 2025

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Förvaltningsdirektör

Arbetsmarknadsnämnden
YttrandeKommunfullmäktige
kommunledningskontoret@ uppsala.seHandläggare:
Weronica Öhrt, Henrik Hamnquist Larsson, Peter St Cyr

Yttrande om förslag till Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027

Kommunstyrelsen har den 11 september 2024, enligt planeringsdirektiv för mål- och budgetprocessen, beslutat att remittera ärendet till samtliga nämnder för kvalitetssäkring samt kompletteringar med planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egen regi och av privata utförare inklusive ersättningsmodeller.

Föreslagna justeringar i Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027

Överflytt av kommunbidrag för Uppsala Stadsmission till socialnämnden

I kommunens Mål och budget för år 2020–2022 tilldelades arbetsmarknadsnämnden 2,2 miljoner kronor för ett "fördjupat IOP" med Stadsmissionen. Arbetsmarknadsnämnden hade vid tiden för beslutet inte något IOP (idéburet offentligt partnerskap) med Stadsmissionen. Nämnden har bedömt att det mest ändamålsenliga varit att bevilja stödet till Stadsmissionen som ett utvecklings- och projektbidrag.

Uppsala Stadsmission har beviljats utvecklings- och projektbidrag inom samverkanslösning från arbetsmarknadsnämnden för perioden 2023–2024 för *En inkluderande arbetsmarknad - Gemenskap i arbete* med 2,2 miljoner kronor per år. Målgruppen för verksamheten har varit deltagare 18–25 år som har behov av särskilda insatser och stöd för att nå en egen försörjning, bland annat genom att etablera och samverka med ett professionellt nätverk. Målgruppen har ofta omfattande psykisk ohälsa, social problematik, neuropsykiatriska funktionsvariationer eller en intellektuell funktionsvariation. Bidraget har omfattat verksamheterna Hantverksslussen och Matcentralen.

Uppsala Stadsmission möter människor i social och ekonomisk utsatthet. De är vana att arbeta med människor med psykisk ohälsa, psykiska funktionsnedsättningar och/eller beroendeproblematik. Stadsmissionens verksamhet är således nära kopplad till socialnämndens ansvarsområde. Arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden föreslår därför att socialnämnden bör ansvara för det fortsatta samarbetet med

Stadsmissionen och att 2,2 miljoner kronor flyttas från arbetsmarknadsnämnden till socialnämnden.

Uppdrag 16. Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.

Nämnden föreslår att omformulera följande skrivning: *När kommunens verksamheter deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till kommunens mål, planerad verksamhetsutveckling och en långsiktig plan för implementering av projektet i ordinarie verksamhet.*

Plan för implementering anges alltid i projektbeskrivningar och redovisas även i slutrapporter. Nämnden föreslår därför att sista delen i sista meningen stryks och omformuleras till: *När kommunens verksamheter deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till kommunens mål och planerad verksamhetsutveckling.*

Uppdrag 35. Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.

Nämnden vill uppmärksamma kommunstyrelsen på att det i uppdragstexten under uppdrag 35 och 36 finns två skrivningar med liknande innebörd. Dessa är:

Uppdrag 35: *Fler familjecentraler ska ge föräldrar ett samlat stöd i sitt föräldraskap tillsammans med sfi-utbildning.*

Uppdrag 36: *Sfi för föräldralediga ska erbjudas på alla befintliga familjecentraler och på nya utifrån behov.*

Uppdrag 36. Stärka kommunens tidiga insatser genom att utveckla familjecentralernas tillgänglighet, kvalitet och samlokalisering.

Nämnden föreslår en ändring i uppdraget i följande skrivning: *sfi för föräldralediga ska erbjudas på alla befintliga familjecentraler och på nya utifrån behov.*

Det finns ett flertal faktorer som påverkar nyetableringar och utökning av sfi för föräldralediga på fler än dagens familjecentraler. Idag finns verksamheten etablerad i Gottsunda och nämnden planerar för att starta sfi för föräldralediga på Liljeforstorg. Samtidigt har Sverige och Uppsala sett en kraftig minskning av antalet flyktingar och därmed också antalet nyanlända som kommer till Uppsala. Antalet personer i behov av sfi på föräldracentralerna bedöms därför minska mot tidigare nivåer. Även lokalernas utformning påverkar om det är möjligt att bedriva sfi-verksamhet i lokalerna eller inte.

Nämnden välkomnar ambitionsnivån som uttrycks i den aktuella skrivningen och instämmer i behovet av att tillgängliggöra SFI-undervisningen till fler familjecentraler. För att få en mer ändamålsenlig styrning för vad som bör åstadkommas i närtid kan en omformulering av uppdraget därför övervägas. Uppdraget till nämnden skulle därför kunna vara att först utreda förutsättningarna för att sedan kunna skapa resurseffektiva insatser där behoven är som störst. Nämnden föreslår därför att uppdragets del som direkt berör nämnden omformuleras till: *En utredning av förutsättningarna för att erbjuda sfi för föräldralediga på fler av kommunens befintliga föräldracentraler ska genomföras.*

Uppdrag 38. Kartlägga och utreda hur kommunen tillhandahåller och finansierar lokaler för olika delar av föreningslivet.

Förslag att nämnden stryks från uppdraget 2025. Nämnden har fullgjort sin del i uppdraget och kartlagt de lokaler som nämnden har till sitt förfogande.

Tabell 21, indikator bostäder för alla

Nämnden anser att indikatorn *andel (%) av befolkningen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar (områdestyp 1 och 2)* är svårtolkad och leder till otydlighet i vilka åtgärder som ska sättas in och vad som ska uppnås. Indikatorn bör därför omformuleras.

Taxor och avgifter

Inte aktuellt för arbetsmarknadsnämnden.

Planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och externa utförare inklusive ersättningsmodeller avseende nämndens ansvarsområde

Nämnden föreslår planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och externa utförare inklusive ersättningsmodeller avseende nämndens ansvarsområde, enligt bilaga 3.

Arbetsmarknadsnämnden

Förnamn Efternamn
Ordförande

Förnamn Efternamn
Nämndsekreterare

Bilaga 2: Föreslagna justeringar i Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027 inom nämndens ansvarsområde

Nämnd: Arbetsmarknadsnämnden

Sida	Vad ska justeras	Föreslagen justering	Motivering
	Kommunbidrag mellan arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden	Teknisk justering mellan arbetsmarknadsnämnd och socialnämnd av kommunbidrag för ”Utvecklings- och projektbidrag Stadsmissionen” +2 200 tkr socialnämnden (respektive -2 200 arbetsmarknadsnämnd)	Uppsala Stadsmission har beviljats 2,2 miljoner kronor per år inom samverkanslösning från arbetsmarknadsnämnden för perioden 2023–2024 för <i>En inkluderande arbetsmarknad - Gemenskap i arbete</i> . Uppsala Stadsmission möter människor i social och ekonomisk utsatthet och målgruppen för Stadsmissionens verksamhet är således nära kopplad till socialnämndens ansvarsområde.
20	Uppdrag 16	<p>Ta bort: <i>När kommunens verksamheter deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till kommunens mål, planerad verksamhetsutveckling och en långsiktig plan för implementering av projektet i ordinarie verksamhet, till;</i></p> <p>Ny formulering: <i>När kommunens verksamheter deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till kommunens mål och planerad verksamhetsutveckling.</i></p>	Plan för implementering anges alltid i projektansökningar och projektbeskrivningar och redovisas även i slutrapporter. Nämnden föreslår därför att sista delen i sista meningen stryks.
37	Uppdrag 35	Kommentar: Nämnden vill uppmärksamma att skrivningarna under uppdrag 35 och 36 om att erbjuda sfi för föräldralediga på fler familjecentraler än idag har samma innebörd.	Kommentar: Under både uppdrag 35 och 36 finns skrivelser om att sfi för föräldralediga ska erbjudas på fler familjecentraler än idag.

37	Uppdrag 36	<p>Omformulera: <i>Sfi för föräldralediga ska erbjudas på alla befintliga familjecentraler och på nya utifrån behov, till;</i></p> <p><i>En utredning av förutsättningarna för att erbjuda sfi för föräldralediga på fler av kommunens befintliga föräldracentraler ska genomföras.</i></p>	<p>Ett flertal faktorer påverkar nyetableringar och utökning av sfi för föräldralediga. Nämnden planerar redan för att starta sfi för föräldralediga på Liljeforstorg. En kraftig minskning av antalet flyktingar till Sverige och Uppsala bidrar till att antalet personer i behov av sfi på föräldracentralerna bedöms minska mot tidigare nivåer. Även lokalernas utformning påverkar om det är möjligt att bedriva sfi-verksamhet. Uppdraget till nämnden bör därför vara att först utreda förutsättningarna och behoven för att säkerställa resurseffektiva insatser där behoven är som störst.</p>
38	Uppdrag 38	Förslag att nämnden stryks från uppdraget 2025.	<p>Nämnden har fullgjort sin del i uppdraget och kartlagt de lokaler som nämnden har till sitt förfogande.</p>
44	Indikator tabell 21	<p>Omformulera: <i>andel (%) av befolkningen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar (områdestyp 1 och 2)</i></p>	<p>Nämnden anser att indikatorn så som den är formulerad är svårtolkad och leder till otydlighet i vad som ska uppnås.</p>

Bilaga 3: Beskrivning av planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och av privata utförare samt ersättningsmodeller

Nämnd: Arbetsmarknadsnämnden

Beskrivning av verksamhet som utförs av privata utförare

Inom arbetsmarknadsförvaltningen finns externt upphandlade tjänster inom Utbildnings- och jobbcenter arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Upphandlingen av arbetsmarknadsinsats har skett via en direktupphandling 2022. Avtalet löper ut i december 2024. En central del av kvalitetsarbetet sker genom den löpande dialog utsedd handläggare och chef har med leverantören. Återkoppling av kvalitet i insatser sker även från arbetsmarknadssekreterare och från arbetssökande som tagit del av insats. Regelbundna avstämningar med leverantörerna sker vid behov.

En majoritet av vuxenutbildningens elever läser på skolor som bedrivs på entreprenad av externa utbildningsanordnare. Det skiljer sig åt beroende på vilken utbildningsform som avses. Inom den grundläggande vuxenutbildningen studerade 40 procent inom egenregi och 60 procent hos externa utförare fram till augusti 2024. Inom gymnasial och yrkesutbildning var motsvarande siffror 20 procent i egen regi samt 80 procent i extern regi. När det gäller sfi så var fördelningen 53 procent i egen regi och 47 procent i extern regi. En viss förskjutning har skett under de senaste åren så att en högre andel elever läser i egenregi. Beslut om vad som ska upphandlas fattas av arbetsmarknadsnämnden. Uppföljning av avtal och uppdrag genomförs årligen utifrån gemensamma rutiner och genom särskilda möten med alla anordnare, såväl egenregin som de externa utförarna. Uppföljningen anpassas dock till viss del beroende på anordnarens verksamhet och har under 2024 till exempel handlat om studieavbrott, utmaningar med AI i undervisningen samt hur man organiserar stöd till elever som inte klarar sina studier. Varje år lämnar utbildningsanordnarna kvalitetsrapporter enligt särskild mall från förvaltningen.

Under 2024 har förvaltningen särskilt uppmärksammat problem gällande svårigheter att få till det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) inom yrkesutbildningarna. Förvaltningen har haft möten med och begärt in redovisning från berörd anordnare. Hos annan anordnare har förvaltningen begärt in en åtgärdsplan enligt avtal för att komma till rätta med problem kring brister i lärares undervisning, schema samt lektionsinnehåll. I de fall åtgärderna varit otillräckliga har viten krävts.

Mot slutet av 2024 löper ett antal avtal inom vuxenutbildningen ut. En ny upphandling påbörjades under våren. Arbetsmarknadsnämnden valde att inte upphandla sfi inom ett

av de tidigare avtalsområdena. I övrigt är nya avtal gällande grundläggande och gymnasiala kurser på plats som börjar gälla från och med januari 2024. Upphandlingen görs i samarbete med länets kommuner.

Beskrivning av nämndens ersättningsmodeller

Arbetsmarknadsavdelningen och Vuxenutbildningen reglerar ersättningen till externa utförare genom olika avtal.

Verksamhetsområden inom nämnden som ersättningsmodellen avser	Principer för ersättningen	Lagrum och reglementen som ersättningen baseras på	Vem som beslutar om ersättningen och när under året
Arbetsmarknadsavd.	Olika avtal externa utförare	Avtal	Nämnd/årligen
Vuxenutbildningen	Olika avtal externa utförare	Avtal	Nämnd/årligen